

Погребняк В. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ ДО ВИХОВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ МОЛОДІ В НУШ

Важливим напрямом забезпечення відповідності вищої освіти України європейським і світовим тенденціям є *виховання демократичної громадянськості* майбутніх учителів початкової ланки Нової української школи для втілення демократичних підвалин суспільного життя в умовах інтенсифікації соціальних перетворень.

Суттєвий унесок до обґрунтування методолого-теоретичних засад виховання громадянськості здійснили Н. Абашкіна, А. Алексюк, Р. Алехандро, І. Василенко, Н. Воскресенська, Б. Вульфсон, Дж. Гавента, О. Джуринський, М. Едвардс, П. Кларк, Н. Лавриченко, М. Лещенко, З. Малькова, А. Сірс, О. Сухомлинська, К. Тейлор, Д. Хітер, А. Хугес та інші зарубіжні й вітчизняні вчені. Проте засвоєнню майбутніми вчителями початкової школи світового досвіду громадянського виховання з метою піднесення їх громадянської свідомості надана недостатня увага.

Педагогічна й соціальна цінність виховання демократичної громадянськості вчителя полягає в забезпеченні відповідального ставлення до громадянських обов'язків і захисту власних і прав своїх учнів, глибокого розуміння суспільних змін і виховання в молоді відповідних якостей. Цей аспект педагогічного процесу в закладах початкової освіти ще більше актуалізується, враховуючи те, що традиційною метою громадянського виховання завжди було формування в молодого покоління терпимості,

підпорядкованості й відданості обов'язку, однак, зважаючи на соціальні зміни й суспільні процеси сучасності, сьогодні доцільність такого підходу до громадянського виховання є застарілою та суперечливою [1; 2].

У цьому контексті необхідно знайомити майбутніх учителів початкової ланки освіти з методолого-теоретичними й методичними підвалинами, сучасним станом і визначальними тенденціями громадянського виховання в світовому педагогічному досвіді з метою розвитку їх громадянської самосвідомості, формування педагогічної компетентності й уможливлення використання кращих педагогічних здобутків у практичній освітньо-виховній діяльності в умовах розбудови демократичного суспільства й Нової української школи.

Комплексна мета виховання демократичної громадянськості майбутніх учителів початкової ланки освіти передбачає виконання в педагогічному процесі їх фахової підготовки в ЗВО таких основних завдань:

- висвітлення історії становлення й піднесення відповідальної демократичної громадянськості в руслі культурно-цивілізаційного розвитку людства, розкриття специфіки й інструментарію здійснення громадянського виховання на демократичних засадах;
- розширення загальної й громадянської освіченості, стимулювання відповідального ставлення до суспільного життя громади й держави в цілому, забезпечення усвідомлення вчителями НУШ значущості громадянського виховання в умовах демократизації українського суспільства й інтеграції до європейської та світової спільноти;
- здійснення громадянського виховання педагога на основі ознайомлення студентів зі сутністю, методологічними, теоретико-методичними засадами, сучасним станом і визначальними тенденціями цього напрямку виховання в світовому педагогічному досвіді, формування особистісної громадянської свідомості і відповідальної професійно-педагогічної

позиції вчителя як головної передумови практичного здійснення громадянського виховання молоді в НУШ;

- підтримка комплексного розвитку загальних (інструментальні, міжособистісні, системні) та спеціальних компетенцій студентів у відповідності до необхідності забезпечення якості професійної педагогічної підготовки в ЗВО [3].

Сутнісною умовою виконання цих завдань піднесення демократичної громадянськості в професійній освіті майбутніх учителів початкової школи є забезпечення суцільної реалізації її науково-теоретичних засад у контексті всієї психолого-педагогічної підготовки в ЗВО, насамперед через утілення міжпредметних зв'язків зі загальною та соціальною педагогікою, педагогікою початкової та вищої школи, порівняльною педагогікою, методиками викладання, теорією педагогічного менеджменту, основами методології й організації наукових досліджень, педагогічними технологіями навчання і виховання, загальною, віковою та педагогічною психологією, соціологією, політологією, правознавством, культурологією й етикою.

Підготовка майбутнього вчителя початкової ланки освіти в педагогічному процесі фахової підготовки до виховання демократичної громадянськості молоді забезпечить утілення демократичних засад громадянського суспільства в навчально-виховній діяльності Нової української школи.

Список використаних джерел

1. Погребняк В. А. Виховання демократичної громадянськості: канадський досвід. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. Ніжин, НДУ ім. М. Гоголя. 2020. № 3. С. 101-108.
2. Погребняк В. А. Методологія розвитку демократичної громадянськості в суспільному вихованні Канади. *Педагогічні науки. Зб. наук. пр. Херсон. держ. ун-ту*. Херсон, ВД «Гельветика». 2020. Вип. 90. С. 16-21.
3. Погребняк В. Громадянська освіта: теорія і методика навчання в початковій

школі. Progr. навч. дисц. підготовки здобувачів наук. ступ. докт. філософії (кандидата наук) за спец. (предметною спеціалізацією / спеціалізацією) / напрямом підготовки 013 «Початкова освіта». Полтава, ПНПУ ім. В. Г. Короленка. 2019.

Хомич О.О.,

аспірантка Київського університету імені Бориса Грінченка,

вчитель-методист НБК «Новопечерська школа», м. Київ

ТЕХНОЛОГІЇ INQUIRY-BASED LEARNING:

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ В КАНАДІ

Розбудова Нової української школи зумовлює потребу вдосконалення професійних вимог до вчителів початкових класів, зокрема володіння ними продуктивними технологіями навчання учнів.

Нині в світовому освітньому просторі загалом, і зокрема в Канаді, актуалізовано навчання на основі запитів (Inquiry-Based Learning) - це технологія, що ґрунтується на конструктивістському підході. Суголосним наведеним технології є «проблемним навчанням», «експериментальним навчанням», «навчанням ХХІ століття», що в певні історичні періоди отримали широке визнання і поширення в науковому освітньому середовищі України.

Ретроспективний огляд свідчить: технологія навчання на основі запитів (учнів) – це своєрідний виклик на навчання запам'ятовування інформації. Дослідження проблематики навчання на основі запитів сягає своїм корінням в конструктивістські теорії навчання виокремлені Л. Виготським, Ж. Піаже (Jean Piaget), Дж. Дьюї, П. Фрейре (Paulo Freire). [5].

Основоположником технології навчання на основі запитів вважають Джерома Брунера. У 60-х роках ХХ століття американський вчений Дж. Брунер